

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.),

stwierdzam nieważność

§ 1. we fragmencie „prowadzonych przez samorząd gminny” oraz § 2 pkt 2 we fragmencie „dla której organem prowadzącym jest Gmina Trzebnica” uchwały nr VIII/59/24 Rady Miejskiej w Trzebnicy z dnia 21 listopada 2024 r. w sprawie zasad udzielania Stypendium im. Jana Pawła II dla uzdolnionych uczniów szkół prowadzonych przez Gminę Trzebnica.

Uzasadnienie

Rada Miejska w Trzebnicy, powołując się na art. 18 ust. 2 pkt 14a ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 90t ust. 1 pkt 2 i ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2024 r. poz. 750 ze zm.) – dalej jako: ustawa, podjęła na sesji w dniu 21 listopada 2024 r. uchwałę nr VIII/59/24 w sprawie zasad udzielania Stypendium im. Jana Pawła II dla uzdolnionych uczniów szkół prowadzonych przez Gminę Trzebnica – dalej jako: uchwała.

Uchwała wpłynęła do organu nadzoru w dniu 27 listopada 2024 r.

W toku badania legalności uchwały organ nadzoru stwierdził, że:

– § 1 we fragmencie „prowadzonych przez samorząd gminny” oraz § 2 pkt 2 we fragmencie „dla której organem prowadzącym jest Gmina Trzebnica” uchwały zostały podjęte z istotnym naruszeniem art. 90t ust. 4 ustawy w związku z art. 94 zdanie pierwsze Konstytucji RP, polegającym na modyfikacji norm ustawowych.

Podejmując kwestionowaną uchwałę Rada Miejska w Trzebnicy ustaliła zasady udzielania Stypendium im. Jana Pawła II. W § 1 uchwały Rada Miejska postanowiła, że: „Ustala się zasady udzielania stypendium im. Jana Pawła II dla uzdolnionych uczniów szkół prowadzonych przez samorząd gminny, jak również sposób postępowania w sprawie jego przyznania.”, natomiast w § 2 pkt 2 uchwały postanowiła, że „Ilekoć w uchwale jest mowa o: 2) szkole – należy przez to rozumieć szkołę podstawową i szkołę muzyczną I stopnia, dla której organem prowadzącym jest Gmina Trzebnica.”

Przepis art. 94 zdanie pierwsze Konstytucji RP stanowi, że Organy samorządu terytorialnego oraz terenowe organy administracji rządowej, na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie, ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów. Zgodnie z art. 90t ust. 1 pkt 2 ustawy jednostki samorządu terytorialnego mogą tworzyć regionalne lub lokalne programy wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży. Z kolei w art. 90t ust. 4 ustawy ustalono, że w przypadku przyjęcia programu organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa szczegółowe warunki udzielania pomocy dzieciom i młodzieży pobierającej naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na miejsce zamieszkania, formy i zakres tej pomocy, w tym stypendia dla uzdolnionych uczniów oraz tryb postępowania w tych sprawach, uwzględniając w szczególności przedsięwzięcia sprzyjające eliminowaniu barier edukacyjnych, a także osoby lub grupy osób uprawnione do pomocy oraz potrzeby edukacyjne na danym obszarze.

W związku z powyższym sankcją nieważności objęte są zapisy uchwały stanowiące, że adresatami uchwały są uzdolnieni uczniowie szkół prowadzonych przez samorząd gminny – Gminę Trzebnicę.

Z art. 90t ust. 4 ustawy wynika bowiem jednoznacznie, że pomoc ma być udzielana dzieciom i młodzieży pobierającej naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na miejsce zamieszkania. Tym samym jedynym kryterium relewantnym dla oceny, czy uczeń mieści się w kręgu osób uprawnionych do otrzymania pomocy na warunkach określonych w ustawie jest pobieranie nauki na terenie danej jednostki

samorządu terytorialnego. Bez prawnego znaczenia jest to, jaki podmiot jest organem prowadzącym daną szkołę. Wprowadzenie takiego kryterium ma charakter dyskryminujący i stanowi rażąco modyfikację upoważnienia ustawowego. Wyłączenie z możliwości uzyskania pomocy tych uczniów, którzy pobierają naukę na terenie Gminy Trzebnica, jednak robią to w szkołach, dla których Gmina Trzebnica nie jest organem prowadzącym, jest zatem niedopuszczalne i stanowi istotne naruszenie prawa.

Jak już wskazano, obowiązkiem organu stanowiącego akt prawa miejscowego jest działanie na podstawie i w granicach upoważnienia ustawowego, a tym samym nie może on modyfikować norm, które upoważnienie to kształtują, zwłaszcza że dokonana modyfikacja prowadzi do naruszenia zasady równego traktowania przez władze publiczne (art. 32 ust. 1 Konstytucji RP) oraz godzi w zasadę niedyskryminacji (art. 32 ust. 2 Konstytucji RP). Wprowadzenie nierелеwantnych warunków uzyskania pomocy przez ucznia, jakim jest prowadzenie jego szkoły przez konkretny podmiot obliгуje zatem do stwierdzenia nieważności przepisów, które zawierają dyskryminacyjne normy.

Jednocześnie, w kontekście stwierdzonych naruszeń, organ nadzoru zwraca uwagę, że sposób sformułowania tytułu uchwały, w którym wskazano, że uchwała dotyczy zasad udzielania Stypendium im. Jana Pawła II dla uzdolnionych uczniów szkół prowadzonych przez Gminę Trzebnica – może wprowadzać w błąd, co do zakresu podmiotowego uchwały. Niemniej, tytuł uchwały nie jest częścią normatywną uchwały w związku z czym organ nadzoru uznał za wystarczające stwierdzenie nieważności uchwały w zakresie określonym w sentencji rozstrzygnięcia.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzam jak na wstępie.

Od niniejszego rozstrzygnięcia przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, którą należy wnieść za pośrednictwem organu nadzoru – Wojewody Dolnośląskiego.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu gminy wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Wojewoda Dolnośląska

Anna Żabska